

Бухенвальд

◆ **Бухенвальд** — нацистський концентраційний табір 6 миль від міста **Ваймар** в **Тюрингії** в центральній Німеччині

- ◆ Заснований гітлерівцями влітку 1937 року, діяв 8 років, до 1945 року, будучи сценою щоденного варварства і звірства.
- ◆ У Бухенвальді загинули десятки тисяч невинних людей: їх вбивали камінням, різками, топили в гною, кастрували, нівечили, морили голодом

- ◆ Згідно з оцінками, близько **50 000** людей загинули в Бухенвальді — євреї та політичні в'язні, але також радянські військовополонені, цигани та гомосексуалісти.

- ❖ Дружина командувача табору **Ільзе Кох** зажила сумної слави тим, що мала абажури, **виготовлені з людської шкіри**. Для цього відбиралися в'язні, котрі мали викарбовані на своїй шкірі найбільш мистецькі татуювання — їх затримували та вбивали уколами під керівництвом **Карла Бейгс**, одного з членів **Капос**.

Равенсбрюк

- ❖ **Табір Равенсбрюк** засновано на початку війни в **1939** році. Відомий як «Концентраційний табір Равенсбрюк», він складався з головного та допоміжного таборів. Головний табір містив лише жінок: з дня його заснування до часу його звільнення радянськими військами тут було ув'язнено понад **123.000 жінок**. В ньому перебувало велике число громадянок Франції, завдяки чому табір отримав поширену назву **«Л'Енфер дес Фемм» (Жіноче Пекло)**. Весною 1941 року СС добудовало до нього менший чоловічий табір.

- ◆ Головний табір **побудовано на 6000 в'язнів**, але з 1944 в Равенсбрюку ніколи не було менш **12 000** полонених, а в січні 1945 їх кількість сягнула аж 36 000. Щонайменш **50 000 загинуло в цьому таборі**, безсумнівно тисячі зустріли свою смерть у процесі переселення до інших таборів. **Головні причини смерті** — недохарчування, перепрацювання, переюрблення, відсутність санітарії, хвороби, старість та зловживання в'язнями зі сторони штату табору.

- ◆ Щодня в таборі ліквідовували 50 в'язнів вистрілом у потилицю, відтак убитих спалювали. Ця процедура почалася з кінця 1944 року після рутинного візиту Гіммлера в Равенсбрюк. Командування табору отримали накази від Рейхсфюрера (керівника держави), що всіх в'язнів, які були хворими чи нездатними йти маршем, слід убити.

Аушвіц

- ◆ **Аушвіц-Біркенау** — один із **найбільших концтаборів**, що існував з кінця травня **1940** до кінця **1949** року біля міста **Освенцима** (Польща). З кінця травня 1940 до січня 1945 використовувався як **нацистський концтабір**. З січня 1945 до кінця 1949 року використовувався як **радянський концтабір**.

- ❖ Сучасні історики збігаються у думці, що в **Аушвіці** було знищено принаймні від **1,1 до 1,6 мільйона осіб**, значну частину з яких становили євреї. Ця оцінка була отримана непрямым шляхом, для чого проводилось вивчення списків на депортацію та підрахунок даних **про прибуття потягів з в'язнями у Освенцім**.

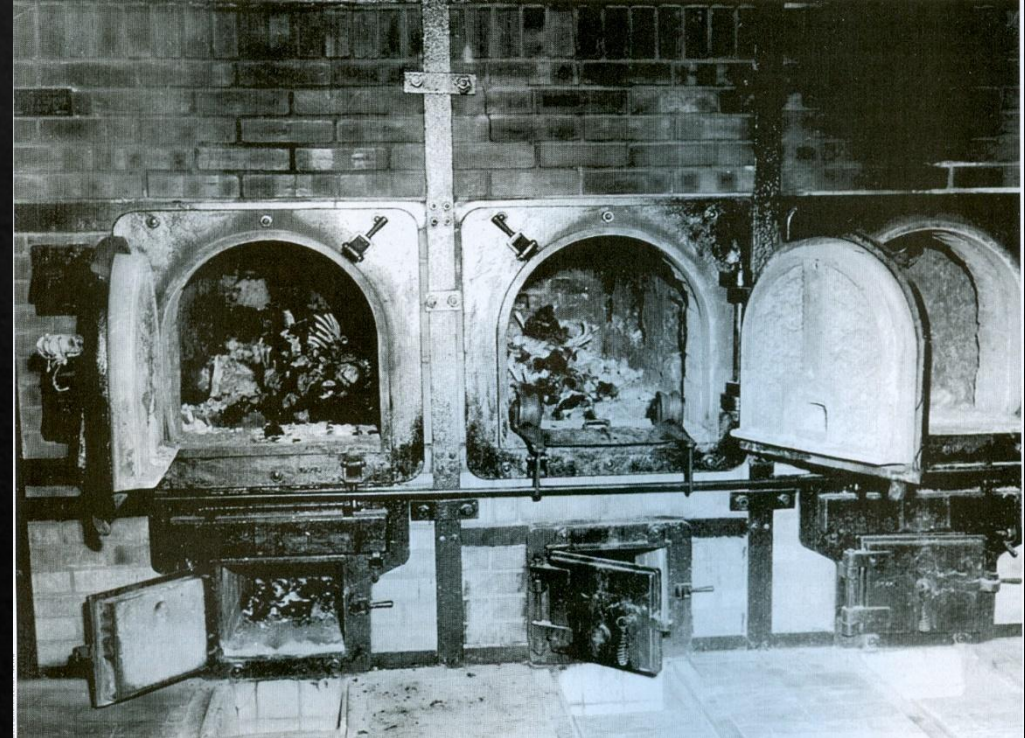
- ◆ Освенцим являв собою цілий **табірний комплекс**, до складу якого входили кілька таборів. Слід розділяти «концтабір Аушвіц» і «табір військовополонених Аушвіц». Табори військовополонених і концентраційні табори — це не одне і те ж. Концентраційні табори підпорядковувалися СС. Табори військовополонених відрізнялися за своїми підпорядкування — вермахту, люфтваффе або флоту. Табори військовополонених включали в себе «Dulag» — транзитні табори, «Oflag» — табори для офіцерів-військовополонених і «Stalag» — табори для полонених з числа рядового та сержантського складу. Крім того існували табори для інтернованих («Лад») та ін.

- ◆ Концентраційні табори були обладнані як місця страти ще до розробки **планів масового винищення**. Знищенню чи «особливій мірі», піддавалися різні групи ув'язнених. Практикувалася у таборах так звана програма евтаназії, відповідно до якої душевнохворі та хронічно хворі вбивалися **ін'єкцією отруйних речовин**. Лікарі концентраційних таборів вбивали непрацездатних за допомогою **внутрішньовенного вливання фенолу, евіпана натрію та синильної кислоти**

- ◆ Головними елементами таборів смерті були **газові камери** та **крематорії**. Нацисти сконструювали газові камери, щоб **підвищити ефективність масових вбивств** і зробити процес більш безособовим для катів. Вперше газові камери стали застосовуватися ще під час програми еутаназії психічно хворих німців у вересні **1939** - кінці літа **1941** років.

- ❖ Типова послідовність дій, що відбувалися в **Аушвіці** та **Майданеку** над цивільними особами єврейської та циганської національностей відразу після прибуття (в дорозі багато людей **вмирало у вагонах від спраги та задухи**): відбір на негайне знищення на виході з вагонів; негайна відправка відібраних для **знищення в газові камери**. У першу чергу відбирали жінок, дітей, людей похилого віку і непрацездатних. Тіх, хто залишався чекала каторжна праця, голод. Тих, хто хворів або просто слабшав від голоду, негайно відправляли в **газові камери**. **Так у комплексі таборів Аушвіц було сім таких газових камер.**

204745

Майданек

- ❖ **Майданек** — в часи Другої світової війни німецький концентраційний табір та табір смерті на території Польщі, приблизно 4 км від центру міста Люблін — близько 86 км від українського кордону в Ягодині (близько 116 км від Рави Руської).

- ◆ Через Майданек пройшло близько **300 000** в'язнів з 26 держав, з них багато євреїв, поляків, значну кількість також складали українці, росіяни і білоруси (головним чином радянські військовополонені). Вважають, що у таборі було вбито **80 000** осіб. Радянська історіографія подає інші цифри — **1 500 000** в'язнів, з них **360 000** жертв.

- ◆ У момент заснування **Майданек** було розраховано на **50 000** в'язнів, на початку **1942** року розширено, вмістимість табору зросла в п'ять разів. Табір мав десять філіалів і декілька власних виробництв. Винищення людей проводилося з квітня 1942 року з використанням газу **Циклон Б**. Майданек — один із двох таборів Третього рейху, де використовувався цей газ (інший — Аушвіц). **Крематорій** було запущено у вересні 1943 року.

Треблінка

- ◆ **Треблінка** — **2 концтабори**: Треблінка-1 (так званий «трудовий табір») і Треблінка-2 (**винищувальний табір**). Табори були організовані нацистами на території окупованої Польщі недалеко від села **Треблінка** (Мазовецьке воєводство), розташованого на віддалі бл. 80 км на північний схід від Варшави. Табір діяв з **22 липня 1942 до жовтня 1943**. За різними джерелами, всього в Треблінці було вбито більше **700 000 — 850 000 чол.** Оскільки останні відомі дані відносяться до 31 грудня 1942 року, а концтабір діяв до жовтня 1943 року, кількість жертв, **ймовірно, набагато вища.**

- ❖ Територія табору становила **24 га**, вона була оточена подвійною огорожею висотою 3 метри, а також яром глибиною 3 метри. Перші **3 газові камери площею 48 м²** були побудовані за таким же принципом, що і в таборі смерті Собібор. **22 липня 1942** почалося виселення євреїв з Варшавського гетто і східних районів Варшавського району в табір Треблінка-І.
- ❖ В серпні-жовтні 1942 року було **збудовано десять додаткових газових камер загальною площею 320 м²**. Після цього можна було знищити одночасно пасажирів, що прибули **в 20 залізничних вагонах**.

